

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoške Bukvarne“.

Oznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 51.

Ljubljana, v četrtek 3. marca 1892.

Letnik XX.

Deželni zbor kranjski.

(Prva seja dne 3. marca.)

Povodom otvorjenja deželnega zbora je ob 10. uri v stolni cerkvi prečast. g. kanonik Klun daroval slovesno sv. mašo, katere se je udeležila večina deželnih poslancev.

Po 11. uri so se poslanci zbrali v redutni dvorani. Gosp. deželni predsednik baron Winkler naglašja v svojem nagovoru, naj bi vsi poslanci složno delovali v korist dežele, spominja se smrti prejšnjega deželnega glavarja dr. Jos. Poklukarja, značajnega in domoljubnega moža, ki je več let v deželnem zboru deloval v blagor dežele Kranjske, ter predstavi novega, dne 30. julija 1891 imenovanega deželnega glavarja, gosp. Otona Detela, katerega prosi, naj otvori sejo.

Gosp. deželni glavar Oton Detela nato nagovori zbor po priliki tako-le:

„Po milosti presvetlega cesarja imenovan deželni glavarjem vojvodine Kranjske, sem prevzel ta častni, a težavni posel v živem zaupanju v pomoč božjo in zanašaje se na krepko podporo velečastitih gg. deželnih poslancev, katere Vas tudi prosim. Na podstavi najvišjega patenta z dne 15. februarja t. l., s katerim je bil sklican deželni zbor na današnji dan, otvarjam deželni zbor vojvodine Kranjske in prvo sejo sedanjega zasedanja.

Visoki deželni zbor! Prvikrat mi je čast, s tega mesta pozdravljati velečast. gg. poslance. Ko smo v zadnji seji deželnega zbora leta 1890 se poslovili od tedanjega nam vsem priljubljenega deželnega glavarja (poslanci vstanejo) ter izrekli srčno željo, da bi se mu zdravje zopet povrnilo, pač nismo mislili, da je bilo tedaj zadnjikrat, ko smo ga videli

v deželnem zboru, v katerem je deloval nad dvajset let v korist domovino.

Obče znano je njegovo delovanje v državnem in deželnem zboru in narod slovenski je milo žaloval ob veliki zgubi zvestega sina domovine, katera mu bode vedno ohranila časten in hvaležen spomin.

Obžalovati pa moramo tudi zgubo deželnega poslanca in namestnika v deželnem odboru, barona Bena Tauffreerja. Tudi on je dolgo vrsto let marljivo sodeloval v tej visoki zbornici in kot namestnik v deželnem odboru vestno opravljal svoj posel.

Vsled svojega plemenitega značaja, ljubeznivega vedenja je bil priljubljen pri vseh deželnih poslancih, in tudi njemu ostane trajen časten spomin. Predlagam, da se sožalje deželnega zbora o zgubi imenovanih dveh gospodov poslancev zabeleži v zapisniku današnje seje, in prosim gg. poslance, da vstanejo v znamenje pritrditve temu predlogu.

Ker v tej zbornici, v kateri štejem mnogo starih prijateljev in tovarišev, sodelujem že 15 let in ker svojega prepričanja nikdar nesem prikrival, ne zdi se mi potrebno, da bi označeval svoja politična načela. Slovesno pa izjavljam, da bodem zvest vladarju, narodu in domovini, vsikdar iskreno branil čast in pravice vojvodine kranjske ter se držal gesla: Vse za vero, dom in cesarja! To geslo sem odločno naglašal že pred 29 leti, ko sem kot predsednik loški čitalnici prvič stopil v javnost.

Delujmo složno in požrtvovalno v korist mile nam domovine in uzor naj nam bode požrtvovalno in neumorno delovanje presvetlega našega cesarja, kateri je vsem narodom enako pravičen v korist države in vseh narodov, kateri iskreno želijo, da bi milostljivi Bog presvetlega cesarja obvaroval, ohranil ter blagoslovil. To iskreno željo gojimo tudi vsi zastopniki vojvodine kranjske. Zato Vas pozivljam,

da zakličemo presvetlemu cesarju iz vsega srca trikrat: Slava, hoch! — Poslanci zakličejo trikrat: Slava! Hoch!

Po tem nagovoru sta storila obljubo novoizvoljena poslanca g. Frančišek vitez Langer in g. Josip Lenarčič.

Predsednik naznani, da je novoizvoljeni poslanec č. g. Janez Mesar zaradi bolezni prosil odpusta na nedoločen čas, ki se mu dovoli.

Deželnemu odboru je došlo več prošenj za podpore, ki se izročé finančnemu odseku.

Verifikatorjema sta bila izvoljena gg. Stegnar in baron Rechbach, rediteljema gg. Kersnik in baron Liechtenberg.

V finančni odsek so bili izvoljeni: Dr. vitez Bleiweis, Kersnik, Klun, Murnik (načelnik), Šuklje, Višnikar, dr. Vošnjak, Hribar, bar. Schwegel (namestnik), Luckmann in vitez Langer.

V upravni in gospodarski odsek so bili izvoljeni: Braune, Lenarčič, Kavčič, Kersnik (načelnik), baron Liechtenberg (namestnik), Murnik, Pakiž, Povše, baron Rechbach, dr. Tavčar, dr. Papež,

V odsek za letno poročilo: Ervin gref Auersperg, Klein, Lavrenčič, Ogorelec, Stegnar, baron Wurzbach, Zitnik.

Deželni odbornik ces. svetovalec Murnik je poročal o dopolnilnih volitvah poslancev iz velikega posestva, iz volilnega okraja Postojina-Vrhnika-Lož in iz okraja Radovljica-Kranjska Gora ter nasvetoval, naj se vse tri izvolitve, namreč gg. viteza Langerja, Jos. Lenarčiča in J. Mesarja potrdijo. Zbor brez ugovora nasvetu pritrđi.

Poslancem je bilo predloženih več predlog o računskih sklepah in proračunih, ki so se izročili finančnemu, oziroma gospodarskemu odseku.

Prihodnja seja bode v torek.

LISTEK

Sebastopolj.

(Spisal Lev. Tolstoj, prevel J. P.)

V decembru.

Jutranja zarja ravnokar rudeči nebo nad Sapunsko goro. Temnosiva površina morja že zgloblja nočno temoto in čaka prvega žarka, da zaigra z veselim bleskom.

V zalivu je hladno in megleno. Svetlobe ni — vse je črno. Jutranji mraz reže v lica, pod nogami pa škriplje. Daljno neprestano šumenje morja in pa redki strelji iz Sebastopolja motijo tišino. Na ladijah je vse tiho. Ura bije osem.

Na severni strani dnevno gibanje začenja zamenjavati nočni mir. Straže se menjajo. Zdravniki hiti v bolnico. Vojak prileze iz prstene kočje, da si umije zagoreli obraz z mrzlo vodo, potem pa se obrne proti žarečemu vzhodu, prekriža se in moli. Visoka težka madžara na velbljodih se škripaje počasi pomika proti pokopališču, kjer pokopljejo okrvavljene mrtvece, s katerimi je naložena do vrha. V pristanišču vas drega v nos posebni duh premoga, gnoja, vlažnosti in govedine. Na tisoče raznih predmetov: drva, meso, košare, moka, železo itd. leže na kupih okoli pristanišča. Vojaki raznih polkov s telečaki in puškami, brez telečakov in brez pušk se zbirajo tukaj, kadé, pripravajo se, vlačijo težko breme na parnik, kateri stoji pri kraju.

Prosti čolni, napolnjeni z vsakovrstnimi ljudmi vojaki, mornarji, kupci, ženskami — prihajajo v pristanišče in odhajajo iz pristanišča.

„Na Grafsko? Vaše blagorodje!“ Ponudita se vam dva ali trije mornarji, vstajajoč in čolnov.

Izberete si čoln, ki vam je bližje. Stopite čez polsegnito truplo kacega rujavega konja, ki leži v blatu blizu čolna, in vstopite v čoln. Sedaj odrinete od brega. Okrog vas se blešči morje v jutranjem solncu, pred vami sta pa star mornar v suknji od velbljodove volne in mlad belolasi deček, katera molčé marljivo delata z vesli. Gledate na pisano množico ladij, ki so blizu in daleč raztresene po zalivu, na črhe majhne pike čolnov, premikajočih se po zeleni površini, in lepa svetla mestna poslopja, katera krasé žarki jutranjega solnca, izhajajočega na oni strani, in na belo progo pristaniških zgradb in zakurjenih ladij, od katerih sem ter tja žalostno stojé črni konci jarbol, in na sovražno brodovje, majajoče se na kristalnem horizontu, in na peneče tokove, v katerih skačejo mehurčki, ki jih delajo vesla. Poslušate enakomerne glasove, ki po vodi prihajajo do vas, veličastno streljanje, ki je vedno močnejše v Sebastopolju.

Če pomislite, da ste tudi vi v Sebastopolju, prešine tudi vaše ude nekako čuvstvo poguma in ponosa in kri se začne hitreje pretakati po vaši žilah.

„Vaše blagorodje! naravnost proti Kistentinu nagibajte, reče stavec, obračujoč se nazaj, da bi se prepričal, kako smer dajati čolnu, ravnajoč krmilo.

„Na njem so še vsi topovi,“ opazil je belolasi deček,“ ko se peljate mimo ladije in jo ogledujete.“

„Vidite, nekje je počilo!“ reče deček po dolgem molčanju, gledajoč beli oblaček dima, ki se nakrat pokaže nad južnim zalivom in katerega spremlja rezek zvok razpoka bombe.

„Z novo baterijo začel je on sedaj streljati,“ pristavi stavec in ravnodušno pljune v roko. — „Le napni svoje sile, Miška! da pretečemo oni brod.“ In vaš čoln se res takoj hitreje pomika dalje po širokem zalivu in kmalu prehiti težki brod, na katerem so naložene nekake kroglice in nejednakomerno veslajo nerodni vojaki.

Na nabrežju se hrupno giblje tolpa sivih vojakov, črnih mornarjev in pisanih žensk. Ženske prodajejo žemlje, ruski mušiki s samovari kričé: „Gorki zbitenj!“

In tu na prvih stopnicah leže zarjavele kroglice, bombe, kartače in bronasti topovi raznih kalibrov. Malo dalje je velik prostor, na njem leže nekaka ogromna bruna, vozovi za topove, speči vojaki, stojé konji, vozovi, zeleni vozovi za topove in streljivo. Tukaj skačejo vojaki, mornarji, častniki, ženske, deca in kupci. Prihajajo in odhajajo vozovi s sonom, kroglicami in sodi. Sedaj jezditá mimo kozak in častnik, potem se pa pelje general. Na desni je ulica, zagrajena z barikado, na katerih stojé v strelnih linah majhni topovi, pri njih sedi mornar in kadí tobak iz pipe. Na levici je lepa hiša z rimskimi številkami na prednji strani. Pred njo stojé vojaki

Slovani — mučeniki.

III.

Drugi list.

Orenburška gubernija 19. aprila 1891.

Častiti oče, učitelj in varuh nas dece izgnancev! Najprej pozdravljamo: Hvaljen bodi Jezus Kristus — in želimo dobrega zdravja, vseh milostij božjega usmiljenja. Obveščamo č. očeta o svojem življenju in zdravju, da smo dosihdob ostali vsi živi. Stoprav prošli mesec marec nagovoril je načelnik selu jednega naših tako-le: Tu-le je prišlo name pismo od gubernatora, da bi vas vprašal, ali bi ne bili sedaj zadovoljni, da vsprejmete pravoslavje, zakaj pustili bi vas domov in vrnilo bi se vam vse. A on mu je odgovoril: Gospod načelnik! Če hočejo, vrnejo naj brez pravoslavja, in če ne, pa bomo živeli tukaj do smrti. — Ali bi bilo boljši, če bi vsprejeli pravoslavje? Odrekli smo se jedenkrat in oddali smo vse svoje za sveto katoliško vero in s pomočjo Gospoda Boga Vsegamogočnega ne odstopim od nje do smrti.

A on pravi: Morda bi kdo drugi vsprejel, samo ti nečes. — A on mu odgovori: Prišeči morem, da nikdo ne vsprejme in da prav tako odgovori! — Tedaj je načelnik odpisal, da nečemo vsprejeti pravoslavja in da se mu popolnoma bračimo. Potem pravi: Vsi ste sem na dve leti poslani, a po dveh letih vas izzenejo odtod, samo kam, sam ne vém.

Načelnik okrajni nam je pravil, da nas pomladi osvobodé policijskega nadzorstva in da bodemo potem mogli iti po celem ruskem cesarstvu. Svetoval je tedaj: Prosite, morda vam tudi v siedlečki guberniji dovolijo živeti. Vložili smo tedaj prošnjo na carja po ženi ministra Timašova, ki mu jo v lastne roke izroči. Vsegamogočni Bog daj, da bi bila naša prošnja uslišana, zakaj Bog ne daj, da bi dolgo živeli mej tem narodom, pa narod bi še bil — narod — toda njihovi popje, to je že res čudno — vodijo ljudi k hudobnosti. Kdo je to slišal pri nas, kar mi je diak*) pravil, da pri njih more pop žganja se napiti in potem opraviti liturgijo (sv. mašo), pa pravi, da ne rabi vina, samo hlina se, ker pijan liturgijo opravlja. Ali pravil mi je še, da kdor dá pol rublja, mu dá celo žlico**), a če prostak dá 6 ali 10 grošev, pa samo toliko, da na jeziku čuti. Da poljubi križ, mora dati kopejko. Tedaj v cerkvi se trguje, kakor v krčmi. Imajo tudi posebne zagovore za konjske tatove; ko izmoli, pa tat ne ukrade konj in tako-le zagovarjajo: Šol Isus Hrystos i nios krest čerez zjem Bogu svojemu poklonitsja, za nas hrešnyh pomolitsja i my s toboju Isusje Hrystusje Boga umolijajem, skotinu našu tjebjje poručajem, bjeregi jejo odlukavo ha zvjera ili hogo čelovika, o to tepjer prosim. Amin.

*) Mislijo peveca, strežnika cerkvenega, ki je včasih res tudi dijakon. Op. prev.

**) Tako obhajajo v grškem obredu. Op. prev.

in okrvavljena nosila — povsod vidite krvave sledi vojnega tabora. Prvi vaš vtis je strašno neprijeten. Čudna zmes vojaškega in mestnega življenja, lepega mesta in grdega vojaškega tabora ni le grda, temveč celó zoperna. Zdi se ti, da so vsi prestrašeni, da begajo sem ter tja in ne vedó, kaj storiti. Ko pa ogledaš bolje obraze teh ljudi, ki so okolu vas, pa se vam vidi vse drugače. Le pogledajte tega vo- od vozarstva, ki pelje napajat tri rujave konje. mirno nekaj godrnja sam seboj, vidi se, da on ne zgubi v tej zmešnjavi. Kakor bi ničesa ne bilo, tako on opravlja svojo dolžnost, bodi kakoršnokoli, goni konje napajat ali pa vozi topove, popolnoma ravnodušno in samosvestno, kakor bi se godilo vse kje v Tuli ali Saransku. Ravno tako ravnodušno vidite na obrazu onega častnika, ki v lepih belih rokavicah gre mimo, in pa na obrazu mornarjevem, ki kadi, sedéč na barikadi, na obrazu delajočih vojakov, čakajočih na stopnicah zbirališča, in na obrazu te deklice, ki, boječ se, da bi ne zmohčila obleke, po kamenčkih skaklja čez ulico.

Da, vsekako se čudite, ko prvi pot pridete v Sebastopolj. Zaman iščete po obrazih sledov prestrašenosti, zmešanosti ali pa naudušenja, odločnosti in pripravljenosti na smrt, vsega tega ni. Tu vidite navadne delavne ljudi, ki lepo mirno opravljajo vsakdanja dela. Morda začnete sebi očitati, da ste se po nepotrebnem nauduševali, dvomiti začnete, da bi bili pravi pojmi o junaštvu braniteljev Sebastopolja, ktere ste si sestavili po pripovedovanjih in spisih. Pa

Tedaj po teh besedah niti tat, niti zver domače živali ne vzame, zakaj kako bi jo vzela, ker sam v ta zagovor veruje. Pravil mu je neki človek, da ga je monah ali muh te zakletve naučil. —

Iu oče naj napiše, ali je dobil moje liste, ki sem jih prej poslal. V molitev se priporočamo, za zdravje očetovo prosimo v hvaležnih molitvah svojih, udani bratje in sinovi izgnanci.

Tretji list.

Orenburška gubernija 4. maja 1891.

V prvih besedah našega lista pozdravljamo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Dragi naš duhovni oče! I . . . imel sem srečo, da sem prejel list 25. aprila, v katerem je bilo . . . in to sem že razdal bližnjim rojakom — kakor mi je bilo napisano v listu, a daljnim še nisem imel prilike oddati, zakaj ti so za 100 vrst dalje, a o prvi priliki dobé in prosim, da bi oni tudi za-se pisali in poslali zahvalo za te velike dobrote in milosti, katere mi nevredni prejemo iz rok Vaše dobrotljivosti, pa prosimo Boga za te naše dobrotnike, da bi jim Gospod Bog stokrat povrnil s svojo sveto milostjo njih veliko ljubezen, zakaj mi drugače vračati ne moremo. —

Oče nas vprašuje: Kje imamo najbližji cerkev*), tedaj sporočamo, da imamo v tukajšnji orenburški guberniji do cerkve 800 vrst. Razven tega so tri cerkve v sosednih gubernijah, t. j. v Ekaterinburgu (permske gubernije), od nas 300 vrst, druga cerkev zopet v Zlatoustu (ufimske gubernije), od nas 270 vrst, tretja cerkev v Kurganu (tobolske gubernije), od nas 190 vrst. Toda ta oddaljenost ni za vse jednaka, zakaj mi ne stanujemo v enem kraju, marveč daleč drug od drugega. Vendar nobeden nima bližje nego 200 ali 300 vrst do cerkve.

Tedaj takšni reveži smo, da nismo mogli opraviti velikonočne spovedi to leto. Nekateri so hodili v Zlatoust, pa so jih zaprli, ker nam ne dovoljujejo nikamor hoditi. Lačni smo Gospodove mize in božje besede, zakaj tu je nikdar ne slišimo, samo toliko utehe in pouka imamo, kolikor ga je v listih duhovnega očeta, za kar se vsi iz srca zahvaljujemo za nauke in trud, ki ga ima duhovni oče z nami in ker brani nesrečne sirote, to nas vse jako tolaži, da imamo nad seboj tako dobrega varuha.

Kar je nekdo povedal, da so nekateri žito sejali, je resnica, zakaj nekateri so si najeli od gospodarjev po jutru zemlje za jedno posetev, toda ne te zemlje, katero nam je vlada dajala in hotela, da bi se za njo podpisali, zakaj te izmej nas nobeden ni vsprejel. Zato smo se tedaj kregali mej seboj, zakaj oni so dejali, da je to popolnoma neškodljivo, ker je najemnina letna in ker sicer ne morejo živeti in si nimajo kako prislužiti živeža.

Pa ta zemlja ni draga in plača se od jutra po dva zlata**) ali pol rublja.

Koncem tega lista se vsi priporočamo Vašim molitvam.

*) T. j. rimsko-katoliška — kočiol v nasprotju z cerkiew — grškega obreda. Op. prel.

**) Poljski denar; zlat, malo več nego četrt goldinarja.

predno začnete dvomiti, pojdite na utrbe, pogledjte branitelje Sebastopolja prav na mestu branitve, ali še bolje, pojdite naravnost proti tej hiši, ki je bila poprej sebastopoljska kazino, na katere stopnicah stojé vojaki z nosilnicami — videli bode tam branitelje Sebastopolja, videli bode te gnusne in žalostne, velike in zabavne, vznemirljive in naudušljive prizore.

Vstopite v veliko kazinsko dvorano. Jedva otvorte dvor, že vas iznenadi pogled in duh 40 ali 50 težko ranjenih vojakov. Nekateri ležé po spalnih klopéh, drugi pa kar po tleh. Ne poslušajte čuvstva, ki vas hoče zadržati pri vratih dvorane — to je slabo čuvstvo. Stopite naprej, ne sramujte se, da ste prišli samo gledat trpine, ne sramujte se govoriti ž njimi. Nesrečniki radi vidijo človeški sočuteči obraz, radi pripovedujejo o svojih trpljenjih in poslušajo besede ljubezni in sočuvstva. Hodite med posteljami in iščite obraza, manj ostrega in trpečega, h kateremu bi stopili in se pogovorili ž njim.

„Ti si tudi ranjen?“ vprašate boječ starega shujšanega vojaka, kateri je, sedeč na postelji, pogledoval za vami, kakor bi vas vabil k sebi. Jaz rečem: „boječ vprašate,“ zakaj trpljenje ne vzbujale sočuvstva, temveč vas sili, da se bojite razžaliti trpečega in ga spoštujete.

„V nogo,“ odgovori vojak in vi zapazite po gubah obleke, da nema noge do kolena. „Slava Bogu,“ pristavi, „sedaj me odpusté.“ (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. marca.

Notranje dežele.

Galicija. Na shodu rusinskih radikalcev v Sniatynu je v veliko veselje Nemcev predlagal neki kmet, da se v vse rusinske šole uvede obligaten pouk nemškega jezika. Zbor se je izrekel za pomnoženje šol. Da se pa dobi potreben denar, naj se pa poviša davek na žgane pijače. Poslednji sklep je pač pameten.

Ogersko. Jutri predloži adresni odsek zbornici adreso večine. V ponedeljek se pa začne adresna debata. — Minister notranjih zadev se je obrnil do oblastev na gorenjem Ogerskem, če je res tak glad. Poročila, katera je dobil seveda stvari slikajo v lepši luči. Posebno naglašajo, da dosedaj glada še ni nikdo umrl. Pač ljudje bolj umirajo, nego druga leta, pa le zaradi drugih boleznij. Seveda se v takih poročilih ne pové, če morda druge bolezni ne izvirajo od stradanja. Madjarska oblastva morda mislijo, da je pomoč le tedaj umestna, ko jih že nekaj glada umrje.

Vnanje države.

Bolgarija. „Vossische Zeitung“ se piše iz Belega Grada, da je bolgarskega ministra Belčeva umoril neki Tufekčijev, ki je starši brat onega Tufekčijeva, ki je nedavno umrl v belgrajski bolnici. Tufekčijev je po svojem poklicu puškar in se je izuril na privatne troške kneza Aleksandra. Po umoru Belčeva je Tufekčijev bil bežal v Beligrad. Bolgarska vlada je zahtevala izročitev njegovo, srbska vlada je pa zahtevala dokaze. Bolgarska vlada je poslala takoj dokaze za njegovo krivdo, ali srbska policija mu je že poprej namignila, da naj ubeži, tudi kar je storil. Sedaj je pa v varnem zavetju v Odesi. — Naslednik Vulkovića v Carigradu bode bolgarski agent v Belgradu, Dimitrov, ki je jako spreten in delaven mož. Poprej je bil pisarniški načelnik Aleko paše v Vzhodni Rumeliji, potem pa prefekt v Plovdivu. V Beligrad pa pride bajé neki prejšnji minister ki je dolgo hudo nasprotoval Stambulovu, a zadnji dve leti ni nič slišati o njem.

Grško. Nepričakovano je na Grškem se premenilo ministerstvo. Kralj že dolgo ni bil prav zadovoljen z Delyanisom. Posebno se je pa kralju ministerski predsednik zameril s tem, da je predlagal za avanzovanje nekega častnika, ki je ob svojem času se udeležil upora proti bivšemu vojnemu ministru Trikupisu. Tudi neugodne finančne razmere so nekoliko nagibale kralja, da odsluvi sedanjo vlado. Te dni je kralj poslal kar svojega tajnika k Delyanisu, s pozivom, da odstopi. Ministerski predsednik pa ni hotel dati ostavke, temveč je stvar naznanil zbornici, ki mu je pa izrekla zaupnico. Menda je mislil na ta način se obdržati. Kralj je pa kar ministerstvo odstavil in poklical Trikupisa, da sestavi novo vlado. Trikupis pa sestave nove vlade ni hotel sprejeti, in kralj je naročil Konstantopulosu, vodji srednje stranke, da sestavi ministerstvo. Ta je novo ministerstvo tako sestavil: Konstantopulos predsedništvo, notranje stvari in časno tudi finance; Filartos pravosodje in časno vnanje stvari; Papanihalopulos bogočastje in nauk; Sahturis pomorstvo, Mastrapos vojsko. Kabinet torej ni še popolen, dva portfelja sta le v začasnih rokah. Čudno nikakor ni, da v takih razmerah ni bilo moč dobiti dosti ministrov. V Atenah so bile demonstracije za prejšnje ministerstvo, ali konjica je kmalu razgnala demonstrante. Ko bi to bilo v kaki drugi državi, bi bivši ministerski predsednik imel še neprijetnost, ker je s balkona svoje hiše narod klical k uporju proti novi vladi in kralju. V balkanskih državah je to seveda malo drugače, ondu se za take malenkosti toliko ne zmenijo.

Rusija. Ruski listi strašne stvari pripovedujejo o gladu. Najhujše je v permski guberniji, kjer že 1890. leta niso bili skoro nič pridelali. V 144 vaseh se ljudstvo že od avgusta sém živí le s travo in listjem. Mnogi so že tako oslabei, da so že izgubili vsako upanje, da bi dočakali nove žetve. Ljudje, posebno otroci, bolehalo za legarjem. Iz Sempalatinska je nad 4000 odšlo iskat dela. V simburški guberniji nima nad 80.000 ljudi kaj jesti. V Kazanu je legar tudi začel razsajati mej vojaki. V Peterburgu organizujejo ambulance, da jih pošljejo v gubernije, koder je glad, da bodo skušale bolezni omejiti. Nevarnost je velika, da se razširijo nalezljive bolezni po vsi državi. — Ker je v Rusiji hud mraz in malo snega, trdijo stari ljudje, da tudi letos dobre letine ni pričakovati. V samarski guberniji so nekateri kmetje zaradi silnega pomanjkanja za slepo ceno za več let dali posestva v najem. Glad jih je k temu prisilil, in pri takih okoliščinah pač nikdo ne pomisli, kaj bode v bodoče. Žita, katera so poslala oblastva in zemstva kmetom, so močno namešana s peskom in skoro niso za živež. — Vlada bode v svoji režiji gradila več cest na Poljskem, da stradajoči prebivalci dobé dela. Nam se pač dozdeva, da vladi ni toliko na tem, da bi podpirala stradajoče, temveč hoče graditi ceste le iz vojaških ozirov. Glad na Poljskem ni najhujši, temveč v vzhodnih gubernijah, v katerih cest tudi veliko bolj primanjkuje. Ko bi vladi bilo za stradajoče, bi v prvi vrsti v teh krajih delala ceste, vrejevala vode itd.

Nemčija. „Kölnische Zeitung“, jeden glavnih glasil narodno-liberalne stranke, je jako nedostojno napsdala poslednji govor nemškega cesarja. Narodno-liberalna stranka, ki je bila dolgo let vladna stranka in se ponaša s tem, da je največ pripomogla za zjedinenje Nemčije, misli da jej je vse dovoljeno. Od kneza Bismarcka se je pa menda naučila surove pisave, kajti kancelar v izrazih proti svojim nasprotnikom ni bil izbirčen. Narodni liberalci se bodo pa kmalu prepričali, da so sedaj drugi časi. Gori omenjeni list se bode moral zagovarjati zaradi razžaljenja cesarja in za njim pride morda še kak drug na vrsto. Cesar Viljem se, kakor se kaže, ne bode dal strahovati od liberalcev.

Norvegtja. Državni zbor se je izrekel, da je osnovanje norveških konzulatov čisto norveška zadeva, da se torej o nji imajo posvetovati le norveški postavodajni zastopi, ne pa skupen državni svet. Ta sklep je naperjen naravnost proti kralju, kateri bi rad, da se stvar reši v sporazumljenju s Švedii.

Kitaj. Pomladi se bajó na Kitajskem zopet začne vstank. Sedaj je mir v deželi samo zaradi tega, ker se po zimi ni mogoče bojevati. Vstahi, — 20.000 po številu, — čakako v močno zavarovanih pozicijah pomladi v gorah.

Izvirni dopisi.

iz Gorice, dné 1. marca. Z veselim srcem opazujemo med našimi bogoslovci neko gibanje, katero kaže, da niso „revčki“, kakor bi jih hoteli nekateri krogi nazivljati, ampak mladeniči vneti za vero in dom, mladeniči vneti za lepo in sveto.

Ni nam tu namen, govoriti o semeniškem življenju, ampak o njih prikazni v javnosti.

Gotovo se spominjajo še vsi Goričani in okoličani lanske slovesnosti v proslavo tristoletnice smrti sv. Alojzija, katera je privabila v sem. prostore na stotine občinstva iz izobraženih krogov in katera je bila za semenišče pomenljiva in častna.

Gg. bogoslovci nadaljujejo svoje plemenito delo. Letos so nas iznenadili že dvakrat, oziroma trikrat. Prva letošnja slovesnost je bila v dan presv. imena Jezusovega, ko se je isti dan osnovala podružnica za ustanovitev kat. vsenčilšč v Solnogradu. Druga, oziroma tretja, je pa bila v nedeljo in ponedeljek.

Omeniti moram, da imajo vsi bogoslovci skupno pevsko društvo, ne gledé na narodnost, in da so v tej točki vsi edini.

Ker je bila namenjena pustna veselica preobširna za en večer, razdelil se je program na nedeljo in ponedeljek. V nedeljo so imeli italijanski bogoslovci svoj „tratenimento drammatico musicale“, kateri je obsegal: 1. „L'antiquario borioso“, in 5 atti di C. Goldoni, in 2. Cavatina e „Coro dei matti“ nel opera buffa „Il ritorno di Columella“ del Fioravanti. — Gg. bogoslovci so izvršili vse prav izvrstno in tukajšnji „Eco“ hvali prav zelo vloge posameznih gg. bogoslovcev.

V ponedeljek pa ob polu 6 uri zvečer je bila slovenska predstava, katera je tudi privabila obilo število gospodov iz mesta in okolice. Program je bil sledeči: 1. Godba. 2. „Zamujeni ali posebni vlak“, veseloigra v 5 prizorih, spisal A. Kržič. 3. Godba. 4. „Kralj Vondráček (Palček) XXVII., potomec in naslednik slavnega kralja Vondra XXVI.“, komična opereta v 2 dejanjih, z opernimi napevi oskrbel in podložil Roman Nejedlij, poslov. J. Grilanc, bogoslovec IV. leta. 5. Godba.

„Zamujeni vlak“ je prouzročil dosti smeha. Peter, mojster, je bil res pravi Gorenjec, in krčmar Orel kazal je poleg svoje korpulentnosti pravi tip krčmarski, in župan leščevski je prišel iz svoje zadrege in straha, ko je zagledal domačega Petra mojstra.

Toda komaj smo nehali se smejeti tem prizorom, ko se odpré zastor in pokaže še nam Rinaldo-Rinaldini, vodja tolovajev y zboru tolovajev, v opereti. Kralj Palček in kraljica Simfonija s svojim gracijoznim obrazom prouzročila sta občno pozornost. Mnogo smeha prouzročil je intermezzo, kateri je primeren semeniškim razmeram.

Nočemo naštevati posameznih oseb, ker bi šlo predaleč, le toliko omenimo, da je bilo vse izvrstno. Vsa gospóda je bila iznenadena in nihče ni tega pričakoval.

V odmorih je bila godba, v kateri se je odlikoval g. Lacina, bogoslovec IV. leta, kateri se pokaže vedno pravega mojstra in skladatelja.

Tako so nam napravili gg. bogoslovci prava poštena in zanimiva pustna večera, za kar se jim prav toplo zahvalujemo.

Oba večera so počastili s svojo navzočnostjo gg.: premil. knezo-nadžkof, grof K. Coronini, ge-

neral Hranilovič, mestni župan, veliko duhovščine iz mesta in okolice in mnogo občinstva.

Čestitamo čč. gg. bogoslovcem in pa tudi čast. vodstvu k takim vspehom.

Omenim naj še, da je tudi malo semenišče priredilo 21. p. m. domačo veselico, katera se je izvršila tudi v čast semeniščnikov in velečast. gosp. vodje zavoda.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. marca.

(Presvetli cesar) je podaril občini Mihalovec v brežiškem okraju za gasilno orodje 50 glđ. podpore.

(Umrli) je nocoj v Novem Mestu zlatomašnik in kanonik preč. g. Andrej Škrabec. Rodil se je dné 21. oktobra 1813 v Višnji Gori in bil v duhovnika posvečen dné 13. avgusta 1837. Pogreb bode v soboto zjutraj ob 9. uri. N. v m. p.!

(Umrli) je dne 25. febr. v starem Pazinu č. g. župnik Šime Matejčič, občinski in mestni zastopnik v Pazinu. Pokojnik je bil blag človek in vrl narodnjak.

(Odlikovanje.) Kakor smo že poročali, je bil kneza Schönburg-Waldenburga gozdni ravnatelj g. Josip pl. Obereigner v Snežniku od presvetlega cesarja odlikovan z viteškim križcem Fran-Josipovega reda; te dni pa mu je knez Ginter Schwarzburg-Budolstadski podelil častni križec tretje vrste.

(Slovenska šola v Trstu.) kakor poroča „Edinost“, je dné 22. febr. tržaški magistrat vsled ukaza c. kr. namestništva poslal Jožefu Vodopivcu odlok, v katerem zahteva od njega, naj naznani kmalu imena vseh starišev, oziroma očetov, kateri so dné 26. nov. 1889 podpisali prošnjo za slovensko šolo pri sv. Jakobu, število za šolo godnih otrok in sedauje bivališče. Ministerstvo je od magistrata zahtevalo proračun za ustanovitev dveh slovenskih šol v Trstu. Torej vendar jedenkrat! A moledovati in beračiti je bilo treba mnogo let!

(Za šolske vrte) je deželni odbor dovolil v minolem letu iz deželno kulturnega zaklada; in sicer ljudski šoli v Trbojah 100 glđ., v Gočah 100 glđ., v Kostanjevici 40 glđ., v Velesovem 50 glđ., v Metliki 50 glđ.

(Za pokončevanje hroščev) je deželni odbor vsled sklepa deželnega zbora delil nagrade za pokončevanje hroščev. Po približni cennitvi se je pokončalo 6285 mernikov hroščev, za katere se je 115 občinam izplačala v primernih zneskih svota 1198 glđ. 69 kr.

(Premije za pobite zveri.) V dóbi od 1. avgusta 1890 do konca leta 1891 se je na Kranjskem izplačalo premij za pobite zveri, vidre in stekte pse 234 glđ., in sicer za 1 medveda 30 glđ., za 1 medvedbo 40 glđ., za 42 vider 84 glđ., za 16 steklih psov 80 glđ.

(Deputacija) 12 posestnikov iz Podpeči, Kamnika, Preserja in Kleč je šla včeraj včeraj k gosp. deželnemu glavarju s prošnjo, da bi se zgradila cesta iz Podpeči skozi Lipe in Črno vas do Ljubljane.

(Aféra Vesteneck.) Porotna obravnava proti dr. pl. Vestenecku zaradi izneverjenja se je, kakor poroča „Salzburger Chronik“, odložila do prihodnjega zasedanja vsled ugovora njegovega zagovornika dr. Jägera. Vesteneck je izneveril 2480 glđ. 97 kr., katere so povrnili njegovi sorodniki.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 21. do 27. februarja: Novorojencev 19, umrlih 36 in sicer za jetiko 8, za hripo 1, za raznimi boleznimi 27. Med umrliimi je bilo 13 tujcev v zavodih. Zbolelo je 11 oseb za hripo in jetiko.

(Dreo-va zapuščina.) Ker je znani ljubljanski trgovec Aleks. Dreo dne 23. dec. 1888 umrl brez oporoke, bode njegova zapuščina, ki znaša 810.000 gl. postavno razdeljena. Davek od dedščine znaša 75.895 glđ.

(Iz Dubice) v Bosni se nam piše: Naš premil. biskup banjaluški, Marjan Marković, govori v pastirskem listu o praznovanju nedelj in praznikov, graja one, ki brez potrebe delajo ob nedeljah in praznikih, ter hvali nekdanje kristijane, ki so pod turško vlado trpeli mnogo preganjanj, imeli božjo službo pod milim nebom ali skriti v pečinah, ter mnogo ur daleč čez hribe hodili k sv. opravilom. Višji pastir nadalje pravi, da je bilo ob prihodu Turkov v Bosno in Hercegovino nad 300 katoliških cerkvá in 30 samostanov, katere pa so Turki požgali; le trije samostani so ostali. — Deželna vlada priporoča kmetovalcem, da bi sejali sladkorno peso, kakor

tobak. Vlada jim preskrbi seme, pridelek pa odkupi po primerni ceni. Doslej se je oglasilo le malo kmetovalcev, ker ne znajo tega sadeža pridelovati. — Tu je še vedno živinska zaprtija; kmetovalci imajo mnogo škode, ker ne morejo obdelati svojega polja, čeravno je bila lepa in ugodna zima. — Ljudje so grozno leni, posebno Turki, ki najrajši sedé po kavarnah in pušijo tobak. — Zadnji čas se k nam silijo Prusi, pa ljudje jih ne marajo in jim nočejo prodati zemlje.

(Škofovska posvetovanja.) Dne 8. t. m. se na Dunaju snide pod predsedstvom kardinala grofa Schönborna škofovski odbor k večdnevnuemu posvetovanju.

(Vreme) Neprehodno blatno morje je pokrivalo zadnje dni ljubljanske trge in ulice. Včeraj popoldne pa je začel naletavati nov sneg in čez noč so ga je precéj naletelo.

(Nove župnije.) Kapelanije v Barkovljah, Bazovici in na Kontovelju v tržaški škofiji so povišane v župnije.

(O slovenskem katoliškem shodu) poročajo vsi češki listi jako laskavo. „Česká Politika“ piše: „Omenjeno bodi, da je v mnogih slovenskih pokrajinah edino katoliška cerkev, ki varuje in spoštuje slovenske narodne pravice in v cerkvi in v šoli govori s Slovenci v materinem jeziku. Da, katoliška cerkev neguje narodno zavednost tudi med onimi Slovenci, ki živé zunaj avstrijskih mej na Videmskem, Beneškem, le-ti bi bili brez katoliške duhovščine že davno propali poitalijančenju.“

(V članku „Na úkor Slovinců“) objavlja i brnski „Hlas“ postopanje celovškega mestnega magistrata zoper slovenščino, o kojem smo i mi poročali včeraj na prvi strani v dopisu iz Celovca. — „Tajne želje“ — pravi Hlas — „se nikoli ne bodo izpolnile Celovčanom. Temu je poroštvo požrtvovalno in navdušeno domoljubje onih mož, ki stojé društvu na čelu in se ne dajo tako hitro odbiti, kakor to misli „modri“ celovski magistrat. Radi tega z zadovoljnostjo pozdravljamo nov korak vrlega slovenskega društva, koje tako neustrašeno brani svete pravice ubozeza slovenskega Lazarja ter mu kličemo: Le vrlo naprej! Samo pogumnost zmaga! Torej bratje: Ne udajte se!“

(Redka reklama.) Iz Marenberga se poroča „Südsteirische Post“: V nekaterih občinah marenberškega okraja se je razglasila naslednja izjava: „Naznanja se, da bode g. dr. Glantschnigg, advokat v Mariboru, eden najboljših in najodkritih srčnejših zastopnikov, od novega leta v Marenbergu imel uradne dneve, in sicer vsak prvi petek in vsako tretjo sredo v mesecu v gostilni gospe Marije Lukas. Potni troški se pri informacijah ne zaračunajo.“ — Tem besedam nimamo družega dostaviti, kakor da je ta gospod strasten nasprotnik Slovincem.

(Nevaren cigan.) Včeraj je sedel pred protniki v Ljubljani 21 let stari postopač in že večkrat kaznovani cigan Valentin Huber zaradi mnogih nasilstev in vlačugarstva. Tako je dné 11. decembra v Lahovčah posestniku Juriju Zormanu ustrelil golo in ga spravil v žep. Ko ga je Zorman svaril, potegnil je Huber revolver, in Zorman je moral bežati. Drugi dan je prišel Huber z dvema tovarišema v Gaberje ter nevarno obstrelil posestnika Aliča. Sodišče je Huberja obsodilo na 6 let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom.

(Dijaška kuhinja) v Mariboru se je osnov. minoli ponedeljek. V odboru so gg.: Kanonik d. Križanič, načelnik; odvetnik dr. Glančnik, namestnik F. Ferk, blagajnik; Jos. Majcen, tajnik; dr. Mlakec dr. Pajek in ravnatelj Henrik Sebreniner odborniki.

Raznoterosti.

Astronomična svetovna ura. Dunajski „Vaterland“ je prinesel v svoji 57. št. zanimivo poročilo o astronomični uri, katero je sestavil Avgust Noll iz Črnege Lesa (Schwarzwald) ter jo razstavil v pritličju hiše Habsburgergasse št. 1. na Dunaju. Delal je to uro pet let ter zahteva zanjo 80.000 glđ. Visoka je 3½ metra, široka 3 metre in 1 meter globoka, in je napravljena iz orehovega lesa v slogu „renaissance.“ Kaže sekunde, minute, četrtinke, ure, dneve in tedne, mesece in leta, ozira se na prestopne dneve in posamezne praznike, do zadnje minute leta 9999. Globus natančno kaže vrtenje zemlje in glavno kazalo normalni čas kraja, kjer stoji ura; na drugih 16 kazalih je vedno videti, koliko je na času v 16 raznih mestih na svetu. Sekunde kaže kazalec na posebnem kazalu. Ko preteče minuta, udari angelj na zvonček, istotako naznanja drug angelj četrtinke na dveh zvončkih. Ura pa tolče

